

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної (військової) адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова ПОНОМАРЬОВА

ПОЛОЖЕННЯ
про випускню кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(нова редакція)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

(протокол № 6 від 18.01.2023)

Харків, 2023

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.
2. ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.
3. ОСНОВНІ ЕТАПИ Й ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.
4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.
5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА.
6. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.
7. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЗАХИСТУ.
8. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.
- 10.ЗБЕРІГАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про випускню кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (далі – Положення) є складовою частиною системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (далі – Академія).

Положення розроблене з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів МОН України, державних стандартів вищої освіти України, «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради».

Положення є документом, що регламентує загальний порядок організації написання та захисту кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти Академії.

1.2. Кваліфікаційна робота бакалавра і магістра є самостійним теоретико-прикладним науковим дослідженням здобувачів вищої освіти, що виконується відповідно до навчального плану на завершальному етапі навчання за освітньою програмою певної спеціальності і передбачає:

а) систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань;

б) розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою роботи.

Якщо навчальний план допускає під час проведення підсумкової атестації вибір між складанням екзаменів та захистом кваліфікаційних робіт, то до написання та захисту кваліфікаційних робіт можуть допускатися здобувачі вищої освіти, які активно та результативно займалися науковою роботою (мають наукові публікації, брали участь у наукових конференціях,

перемагали у всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт та олімпіадах).

Бакалаврська кваліфікаційна робота є дослідженням (розробкою) у рамках освітньої програми конкретного проблемного питання або науково-практичного (методичного) завдання з елементами наукового пошуку.

Магістерська кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням (розробкою) наукової проблеми. Вона є видом академічної роботи, що систематизує набуті здобувачем вищої освіти знання та вміння у певній сфері. Кваліфікаційна робота магістра передбачає проведення наукових досліджень (творчих розробок) із проблем певної галузі науки відповідно до спеціальності. Екзаменаційній (атестаційній) комісії обов'язково подаються матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи – друковані статті, методичні розробки, творчі роботи тощо.

Виконання й захист кваліфікаційної роботи дозволяють визначити рівень теоретичної і практичної підготовки здобувачів вищої освіти, перевірити його здатність бути дипломованим фахівцем із певної освітньої програми.

1.3. Головною метою написання кваліфікаційної роботи є оволодіння здобувачами вищої освіти інтегрованою здатністю розв'язувати складні завдання й проблеми в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідницько-пошукових дій на основі засвоєних за весь період навчання загальних, професійних, предметних компетентностей відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

1.4. Цим Положенням визначаються загальні вимоги щодо підготовки та публічного захисту кваліфікаційної роботи. На основі цього Положення факультети, кафедри можуть, виходячи зі специфіки спеціальностей і освітніх компонентів, конкретизувати критерії оцінювання й особливості підготовки випускних кваліфікаційних робіт, уточнювати відповідні нормативні вимоги, розробляти методичні рекомендації.

1.5. Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

- поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання компетентностей здобувачів вищої освіти;
- розвиток здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, робити висновки й узагальнення, застосовувати знання для вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний і/або практичний характер;
- напрацювання й розвиток навичок самостійної роботи і творчого пошуку, у тому числі в умовах, що змінюються;
- оволодіння методикою наукових досліджень та експерименту відповідно до спеціальності;
- визначення рівня підготовленості випускника до майбутньої професійної діяльності, самовдосконалення й продовження навчання для здобуття наступного рівня вищої освіти.

ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. У кваліфікаційній роботі розкривається сутність і актуальність проблеми, що розглядається, вказується ступінь її наукової дослідженості, обґрунтовуються елементи наукової новизни та практична значимість. Проблема розглядається всебічно на основі аналізу літератури, наукових джерел, вивчених фактів і явищ, даних експерименту та ін.

2.2. Кваліфікаційна робота повинна:

- ✓ показати рівень спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти, що має відповідати кваліфікаційним вимогам обраної освітньої програми спеціальності та здатність і вміння здобувачем вищої освіти застосовувати отримані знання з фахових освітніх компонентів для вирішення практичних завдань на основі використання емпіричних і теоретичних методів дослідження;
- ✓ базуватись на застосуванні прогресивних методів досліджень;

- ✓ містити обґрунтування актуальності теми, її теоретичної та практичної цінності;
- ✓ засвідчувати самостійність і системність підходу здобувачів вищої освіти під час виконання дослідження з конкретної проблеми;
- ✓ засвідчувати обізнаність здобувачів вищої освіти з науковою літературою з обраної теми;
- ✓ містити аналіз різних поглядів з посиланнями на джерела (у вигляді посилань або цитувань) і обов'язкове формулювання аргументованої авторської позиції щодо порушених у роботі дискусійних питань;
- ✓ повністю розкривати тему дослідження, містити аргументоване обґрунтування висновків і пропозицій, що становлять наукову та практичну цінність.

2.3. За своєю структурою кваліфікаційна робота, як правило, складається з:

- ✓ титульної сторінки визначеного зразка;
- ✓ змісту;
- ✓ переліку умовних позначень і скорочень (за необхідності);
- ✓ вступу;
- ✓ окремих розділів, що складаються з підрозділів і завершуються висновками;
- ✓ загальних висновків;
- ✓ списку використаних джерел (у тому числі закордонних видань – мовою країн Європейського Союзу);
- ✓ додатків (таблиць, діаграм, ілюстрацій, документів, розрахунків, методичних розробок, моделей, макетів, виробів тощо – за необхідності).

2.4. У *вступі* розкривається сутність і стан розроблення наукової проблеми, до якої звертається здобувач вищої освіти, формулюються мета та завдання, визначаються методи та етапи дослідження, аналізується джерельна база, виокремлюються різні погляди, характеризуються тенденції

в розробленні проблеми, її теоретико-методологічні аспекти; описується логіка експерименту (за необхідності) обґрунтовується необхідність подальших розвідок та ін. Обсяг вступу кваліфікаційної роботи – 4-6 сторінок.

Вступ повинен мати таку структуру:

- ✓ обґрунтування актуальності теми;
- ✓ визначення об'єкта та предмета дослідження;
- ✓ характеристика ступеня вивченості теми в спеціальній науковій літературі;
- ✓ визначення мети та завдань дослідження;
- ✓ обґрунтування гіпотези дослідження (за необхідності);
- ✓ огляд джерельної бази дослідження;
- ✓ характеристика методології дослідження;
- ✓ обґрунтування практичного значення отриманих результатів, дані про їх апробацію, публікації тощо.

Обґрунтування актуальності теми – обов'язкова вимога до будь-якої кваліфікаційної роботи. Висвітлення актуальності теми повинно бути небагатослівним: достатньо в межах однієї сторінки викласти теоретичне і практичне значення розробки теми дослідження.

Об'єкт дослідження – це явище, подія, процес, певні суспільні відносини тощо, які зумовлюють проблему і обрані автором для вивчення.

Предмет дослідження міститься у межах об'єкта. Він лише вказує на суттєві зв'язки та відношення, властивості, аспекти, функції, які є визначальними для даного дослідження. Предмет визначає тему дослідження, він також відображається у самій назві роботи.

Для того, щоб проаналізувати стан дослідження з обраної теми, автором роботи складається короткий огляд *джерельної бази дослідження*, завдяки якому робиться висновок, що обрана тема потребує подальшого розроблення.

Мета дослідження повинна відображати його кінцеві прогнозовані результати. Мета пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також його

кінцевим результатом і шляхами його досягнення. Для досягнення поставленої мети дослідження здобувач вищої освіти визначає послідовне виконання відповідних *завдань*: «проаналізувати», «узагальнити», «описати», «встановити», «удосконалити», «розвинути», «обґрунтувати», «розробити» тощо. Завдання повинні формулюватися точно й конкретно, оскільки їх вирішення повинно визначати зміст розділів кваліфікаційної роботи.

Гіпотеза (недоведена теза, припущення, можлива відповідь на запитання) – це науково обґрунтоване припущення, що висувається для пояснення існування окремих явищ, процесів, зв'язків між ними, закономірностей та механізмів їх, яке після перевірки може виявитись дійсним або хибним. Гіпотеза являє собою ймовірну відповідь на питання, що виникають у ході дослідження, це одне з можливих рішень проблеми.

Об'єкт, предмет, мета і гіпотеза дослідження повинні бути логічно взаємоузгодженими й пов'язаними між собою за темою кваліфікаційної роботи.

Важливим етапом дослідження є вибір *методів дослідження*. Вони використовуються як інструмент, завдяки якому досягається визначена мета роботи. Під час написання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен обирати та використовувати ті методи, за допомогою яких можлива реалізація поставлених у дослідженні завдань.

2.5. *Наукова новизна отриманих результатів*. У вступі подається коротка анотація нових наукових положень чи рішень, запропонованих здобувачем вищої освіти особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни: *уперше розроблений, запропонований, синтезований, удосконалений (модифікований), одержав подальший розвиток тощо*.

2.6. *Теоретичне та практичне значення отриманих результатів*. Подаються відомості про практичне застосування одержаних результатів дослідження або рекомендації щодо їх використання.

2.7. *Особистий внесок автора*. У разі використання в кваліфікаційній роботі ідей чи розробок, що належать співавторам, разом з якими були

написані наукові праці, підготовлені доповіді і виконані спільні дослідження, здобувач вищої освіти повинен відзначити цей факт у кваліфікаційній роботі з обов'язковою вказівкою конкретного особистого внеску.

2.8. *Апробація результатів роботи.* Зазначається, на яких конференціях, семінарах доповідалися результати дослідження тощо.

2.9. *Публікації.* Наявність публікацій, що є підтвердженням апробації результатів наукового дослідження, є обов'язковою умовою допуску до захисту магістерської кваліфікаційної роботи. Зазначається кількість та назви статей у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалів і тез конференцій, у яких опубліковані результати кваліфікаційної роботи.

2.10. *Основна частина* повинна відповідати таким вимогам:

- в основній частині, поділеній на окремі розділи, розкривається зміст теми дослідження; у кожному розділі повинна бути завершеність змісту, головна ідея, а також тези, підтверджені посиланнями на джерела, твердження різних авторів, результати анкетувань, експериментів, аналітичних даних, практичного досвіду тощо;
- положення й твердження автора мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї;
- кожний розділ роботи необхідно завершувати висновками, а після завершення дослідження формулюються загальні висновки щодо всієї роботи в цілому;
- основна частина кваліфікаційної роботи складається, як правило, з 2-3 розділів. Зміст розділів повинен відповідати темі кваліфікаційної роботи та повністю її розкривати. Назви розділів не повинні збігатися з назвою всієї роботи. Матеріал у розділах повинен викладатися логічно, лаконічно та аргументовано та відповідати вимогам, які ставляться до кваліфікаційних робіт.

2.11. *Загальні висновки.*

Логічним завершенням кваліфікаційної роботи є формування загальних висновків. Головна їх мета – узагальнити підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних

рекомендацій. Дуже важливо, щоб вони максимально відповідали поставленим завданням. Також рекомендовано формулювати висновки до кожного розділу кваліфікаційної роботи. У висновках необхідно відобразити не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й можливі недоліки та проблеми, а також сформулювати конкретні рекомендації та пропозиції щодо їх усунення. У висновках слід наголошувати на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтовувати достовірність результатів дослідження, викладати рекомендації щодо вирішення порушених проблеми, удосконалення підходів до їх подальшого вивчення. У стислій формі, з логічною послідовністю викладаються зроблені автором узагальнення і висновки, які в подальшому складають основу доповіді здобувача вищої освіти під час захисту кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною (атестаційною) комісією. Обсяг висновків, як правило, становить 2-4 сторінки.

2.12. Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи залежить від теми, а також специфіки галузі знань, освітньої програми та характеру дослідження (теоретичне чи прикладне). Основна частина повинна містити два-три розділи, кожний із яких не менше двох підрозділів. Зміст розділів має точно відповідати темі роботи, її меті та завданням. Орієнтовний обсяг основної частини бакалаврської кваліфікаційної роботи – 40-50 сторінок друкованого тексту, магістерської кваліфікаційної роботи – 60-80 сторінок. В окремих випадках рада факультету може приймати додаткові вимоги щодо обсягу кваліфікаційних робіт з урахуванням специфіки й характеру конкретної теми та завдання для кваліфікаційної роботи.

2.13. До основного тексту не зараховуються сторінки зі списком використаних джерел, переліком умовних позначень і додатками, а також сторінки основного змісту без тексту, на яких розміщені лише таблиці, схеми, рисунки (ці сторінки входять до загального обсягу тексту роботи). Загальний обсяг тексту кваліфікаційної роботи не регламентується. Сторінки всіх складових кваліфікаційної роботи підлягають наскрізній нумерації.

2.14. Конкретні вимоги щодо змісту, структури та обсягу кваліфікаційних робіт з окремих спеціальностей визначаються методичними вказівками, які розробляються відповідними випусковими кафедрами.

ОСНОВНІ ЕТАПИ Й ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Орієнтовними етапами підготовки й захисту кваліфікаційної роботи є:

- вибір теми здобувачем вищої освіти та схвалення її кафедрою;
- формування спільно з науковим керівником завдання і календарного графіка виконання роботи;
- складання робочого плану кваліфікаційної роботи;
- підбір та аналіз джерел;
- збір фактичного матеріалу, проведення дослідно-пошукової роботи, написання тексту, апробація результатів на конференціях, публікація статей, тез доповідей тощо;
- узгодження з науковим керівником тексту роботи та отримання здобувачем вищої освіти індивідуальних консультацій, участь у семінарах для групи здобувачів вищої освіти, що виконують кваліфікаційні роботи на споріднені за змістом чи характером теми;
- остаточне оформлення кваліфікаційної роботи й передання її науковому керівникові й рецензентові;
- попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі;
- передання та реєстрація кваліфікаційної роботи, відгуку наукового керівника, рецензій та інших супровідних документів у деканат для Екзаменаційної (атестаційної) комісії;
- публічний захист кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною (атестаційною) комісією.

3.2. *Здобувачеві вищої освіти надається право* обрати тему кваліфікаційної роботи з рекомендованої кафедрою тематики або за

пропозицією чи згодою наукового керівника – відповідно до комплексного плану наукових досліджень кафедри або індивідуального плану наукової роботи керівника. Здобувач вищої освіти також має право запропонувати власну тему кваліфікаційної роботи з переконливою аргументацією щодо її актуальності.

Теми кваліфікаційних робіт затверджуються у вересні-жовтні четвертого року навчання для здобувачів вищої освіти першого освітнього (бакалаврського) рівня та другого року навчання для здобувачів вищої освіти другого освітнього (магістерського) рівня.

За необхідності, але не пізніше ніж за один місяць до захисту, тема кваліфікаційної роботи може уточнюватися або змінюватися, про що ухвалюється відповідне рішення кафедри.

Завдання для виконання кваліфікаційної роботи надає науковий керівник.

3.3. *Рецензенти* кваліфікаційних робіт, як правило, призначаються з числа науково-педагогічних працівників Академії, які мають наукові ступені, вчені звання. До рецензування можуть також залучатися науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти із науковими ступенями і вченими званнями, а також висококваліфіковані фахівці із галузі, що відповідає темі кваліфікаційної роботи. Для кваліфікаційної роботи необхідна одна рецензія.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- чітко дотримуватися графіка виконання кваліфікаційної роботи, а у випадках його порушення давати аргументовані пояснення науковому керівникові або завідувачу кафедри;
- подавати відповідно до графіка науковому керівникові текст кваліфікаційної роботи (частинами та в завершеному вигляді);
- оформити кваліфікаційну роботу відповідно до Національних стандартів і технічних вимог;

- дотримуватися вимог нормативних документів щодо академічної доброчесності, персонально відповідати за наявність академічного плагіату в кваліфікаційній роботі;

- аргументовано й тактовно реагувати на зауваження наукового керівника та рецензента, давати обґрунтовані відповіді на запитання членів Екзаменаційної (атестаційної) комісії та присутніх на публічному захисті кваліфікаційної роботи.

4.2. *Здобувач вищої освіти має право:*

- пропонувати власну тему кваліфікаційної роботи з обґрунтуванням її актуальності;

- обирати наукового керівника;

- порушувати питання перед кафедрою про заміну наукового керівника, якщо для цього є вагомі підстави;

- мати повний доступ до всіх інформаційних баз даних та ресурсів Академії, наукової бібліотеки, кафедри;

- користуватися допомогою наукового керівника в підготовці кваліфікаційної роботи відповідно до п.5.2. цього Положення;

- ознайомитись із рецензією на свою кваліфікаційну роботу до її захисту.

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

5.1. Кафедри призначають наукових керівників кваліфікаційних робіт, як правило, із числа професорів та доцентів Академії. Для керівництва підготовкою кваліфікаційної роботи освітнього рівня бакалавра, як виняток, можуть бути призначені викладачі без наукового ступеня й ученого звання. В окремих випадках, виходячи зі специфіки теми кваліфікаційної роботи, за погодженням із першим проректором, керівниками кваліфікаційних робіт можуть бути призначені висококваліфіковані фахівці із галузі, що відповідає темі кваліфікаційної роботи.

Наукова спеціальність, вчене звання керівника, його наукові інтереси повинні відповідати тематиці кваліфікаційних робіт, для виконання яких він призначений як науковий керівник.

Рішення про призначення наукового керівника кафедра приймає одночасно із затвердженням теми кваліфікаційної роботи.

З метою оптимізації навчального навантаження керівників кваліфікаційних робіт проводяться семінари, консультації з групами здобувачів вищої освіти, що виконують кваліфікаційні роботи на споріднені за змістом чи характером теми.

Цей вид навчальної роботи не входить до нормативної кількості освітніх компонентів із розрахунку на одного викладача.

5.2. Керівник кваліфікаційної роботи зобов'язаний:

- надавати здобувачу вищої освіти допомогу у виборі й обґрунтуванні теми, складанні плану та визначенні етапів виконання роботи, доборі джерел та обранні методів дослідження, написанні, оформленні роботи, підготовці її до публічного захисту тощо;
- надавати допомогу у складанні індивідуального плану роботи та контролювати його виконання;
- проводити систематичні консультації для окремих здобувачів вищої освіти та семінари для групи здобувачів вищої освіти, що виконують кваліфікаційні роботи на споріднені за змістом чи характером теми;
- протягом усього періоду виконання кваліфікаційної роботи на основі аналізу підготовлених здобувачем вищої освіти матеріалів контролювати цей процес та періодично інформувати кафедру про стан підготовки роботи;
- надавати допомогу здобувачеві вищої освіти в підготовці наукових публікацій за результатами дослідження і сприяти їх опублікуванню у фахових виданнях, матеріалах наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.;
- нести відповідальність за випадки виявлення академічного плагіату у кваліфікаційній роботі здобувача вищої освіти;

- надати об'єктивний письмовий відгук про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти (з висновком щодо можливості її захисту) не пізніше як за два тижні до захисту на засіданні Екзаменаційної (атестаційної) комісії.

5.3. Науковий керівник має право:

- ознайомитись з рецензією на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти до її захисту;
- брати участь у відкритому засіданні Екзаменаційної (атестаційної) комісії, на якому захищається кваліфікаційна робота, підготовкою якої він керував.

5.4. Якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним й Екзаменаційна (атестаційна) комісія дає згоду на повторний захист роботи без зміни теми, науковий керівник надає здобувачеві вищої освіти необхідну допомогу в доопрацюванні роботи.

ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Кваліфікаційна робота відкривається титульною сторінкою, де зазначаються: повна назва Академії, факультету та кафедри; тема кваліфікаційної роботи; освітня програма; освітній ступінь; прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти; прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника й рецензента, їх наукові ступені та вчені звання; резолюція щодо допуску до захисту.

6.2. Текст кваліфікаційної роботи починається зі змісту, який відображає її структуру (розділи, підрозділи тощо) із зазначенням сторінок їх розміщення.

6.3. Кожна структурна частина кваліфікаційної роботи (зміст, перелік умовних позначень, вступ, розділи, загальні висновки, список використаних джерел, додатки) починається з нової сторінки та озаглавлюється великими літерами, наприклад: ВСТУП, РОЗДІЛ, ДОДАТКИ. Розділ та його назва відцентруються відповідно до тексту роботи. Назви підрозділів подаються з абзацу великими літерами.

6.4. Текст кваліфікаційної роботи друкується з одного боку сторінки аркуша формату А4. Поля на сторінках розміщуються так: ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Заголовки розділів друкуються великими літерами. Усі сторінки тексту нумеруються. Нумерація починається з титульної сторінки, але порядковий номер сторінки на ній не вказується; на всіх наступних він розташовується праворуч знизу. Текст кваліфікаційної роботи необхідно набирати шрифтом Times New Roman; розмір кегля – 14; інтервал між рядками – 1,5. Текст роботи не прийнято перевантажувати маркерами, курсивом, іншими шрифтами.

6.5. Повна ідентичність друкованого тексту й електронного файла обов'язкова.

6.6. Бібліографічне оформлення роботи повинно відповідати вимогам Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 [Чинний від 2016-07-01].

6.7. Робота допускається до захисту за умови, якщо її текст визнається оригінальним 75%.

6.8. Кваліфікаційна робота виконується державною мовою або мовою, що вивчається відповідно до спеціальності.

6.9. Обов'язкова умова високої якості кваліфікаційної роботи – її науковість, чітка логіка викладу, правильність мовностилістичного оформлення. Текст повинен бути старанно вивірений автором після комп'ютерного набору перед друком принтером. Відповідальність за достовірність використаних у роботі числових, фактичних даних, цитат тощо несе автор.

6.10. Після завершення оформлення кваліфікаційна робота брошурується та передається науковому керівникові для відгуку.

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЗАХИСТУ

7.1. Отримавши відгук наукового керівника, здобувач вищої освіти подає кваліфікаційну роботу на кафедру та на рецензування.

7.2. Не пізніше як за два тижні до захисту, відповідно із затвердженим графіком засідань Екзаменаційної (атестаційної) комісії кафедра на підставі відгуку наукового керівника та рецензії надає рекомендацію щодо захисту кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти.

7.3. Не пізніше як за п'ять днів до захисту кваліфікаційна робота разом із рецензією, відгуком наукового керівника передається в деканат для Екзаменаційної (атестаційної) комісії.

7.4. Екзаменаційній (атестаційній) комісії можуть надаватися також інші матеріали, що характеризують наукову та практичну значущість роботи (опубліковані статті, тези наукових доповідей за темою дослідження; акти впровадження результатів дослідження; розроблені та виготовлені здобувачем вищої освіти макети, моделі, пристрої тощо). Наявність таких матеріалів підвищує цінність кваліфікаційної роботи та враховується при її оцінюванні.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

8.1. До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану.

8.2. Захист проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної (атестаційної) комісії.

8.3. Екзаменаційна (атестаційна) комісія заслуховує виступ автора кваліфікаційної роботи, ознайомлюється з рецензією на неї та відгуком наукового керівника.

8.4. Для виступу перед Екзаменаційною (атестаційною) комісією здобувачеві вищої освіти надається орієнтовно десять хвилин, що відповідає озвученню приблизно трьох-чотирьох сторінок тексту.

Усний виступ здобувача вищої освіти на відкритому засіданні Екзаменаційної (атестаційної) комісії, як правило, містить:

- ✓ обґрунтування актуальності теми;
- ✓ визначення мети кваліфікаційної роботи, логіки реалізації конкретних завдань;
- ✓ розкриття сутності наукової новизни, теоретичної та практичної значущості отриманих результатів дослідження;
- ✓ виклад висновків, рекомендацій.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний також по суті відповісти на запитання членів Екзаменаційної (атестаційної) комісії та присутніх, дати аргументовані роз'яснення щодо критичних зауважень висловлених у рецензії.

8.5. Під час виступу здобувач вищої освіти повинен продемонструвати рівень володіння матеріалом дослідження й аргументовано довести наукову та практичну цінність виконаної роботи, зокрема:

- ✓ виявити ґрунтовну обізнаність і належну ерудованість щодо обраної проблеми та предмета дослідження, в тому числі обізнаність у зарубіжних джерелах, в контексті своєї спеціальності;
- ✓ показати інноваційний характер самостійно отриманих результатів;
- ✓ поєднати виступ із використанням мультимедійних засобів, демонструванням таблиць, схем, виробів, пристроїв, установок тощо.

8.6. Рішення про оцінку кваліфікаційної роботи ухвалюється на закритому засіданні Екзаменаційної (атестаційної) комісії. Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється за національною шкалою та за 100 бальною шкалою Академії. При оцінюванні кваліфікаційної роботи Екзаменаційна (атестаційна) комісія враховує такі основні компоненти: 1 – вагомість отриманих наукових результатів та якість оформлення кваліфікаційної роботи; 2 – презентацію та представлення результатів роботи під час офіційного захисту; 3 – оприлюднення результатів кваліфікаційної роботи.

8.7. Здобувачеві вищої освіти, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, за рішенням Екзаменаційної (атестаційної) комісії присвоюється ступінь бакалавра чи магістра, видається диплом і додаток до нього.

8.8. Якщо здобувач вищої освіти склав на «відмінно» не менше 75 % освітнього компонента навчального плану, а з інших освітніх компонентів отримав оцінку «добре» і захистив кваліфікаційну роботу з оцінкою «відмінно» (не менше 90 балів за шкалою ЄКТС), йому видається диплом з відзнакою.

8.9. Кваліфікаційна робота (один примірник), рецензія, відгук наукового керівника зберігаються в установленому порядку.

8.10. Назва та оцінка кваліфікаційної роботи заносяться в залікову книжку, навчальну картку здобувача вищої освіти, додаток до диплома випускника.

8.11. За пропозицією Екзаменаційної (атестаційної) комісії кращі кваліфікаційні роботи відзначаються заохочувальними заходами, зокрема числі наданням випускникам рекомендацій до вступу в аспірантуру тощо.

8.12. Якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, Екзаменаційна (атестаційна) комісія ухвалює рішення щодо можливості повторного захисту тієї самої роботи з доопрацюванням, чи необхідності опрацювання нової теми, визначеної відповідною кафедрою.

Здобувач вищої освіти, який не захистив кваліфікаційної роботи, допускається до повторного її захисту протягом трьох років після закінчення курсу навчання в Академії.

Здобувачам вищої освіти, які не захищали кваліфікаційної роботи з поважної причини (підтвердженої документально), наказом ректора може бути продовжено термін навчання до закінчення терміну роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії з метою захисту кваліфікаційної роботи, але не більше, ніж на один рік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінка роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин: 1) виконання роботи (до 70 балів) і 2) захисту (до 30 балів).

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) ставиться, якщо:

1) робота виконана самостійно, на високому науково-теоретичному рівні, відбиває глибокі теоретичні знання і практичні навички випускника, його здатність до професійної діяльності як науковця;

2) випускник оволодів методами науково-дослідної роботи у збиранні і систематизації даних, їх обробки, творчого осмислення, систематично викладу, формулювання висновків;

3) випускник показав критичне ставлення до джерел і літератури, продемонстрував наукову новизну, сформулював власні пропозиції і практичні рекомендації;

4) випускник грамотно, з додержанням вимог держстандарту оформив кваліфікаційну роботу;

6) випускник на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, тверде і впевнено відповів на запитання членів комісії;

7) випускник до захисту представив не менше однієї наукової публікації.

Оцінка «добре» (74-89 балів) ставиться, якщо:

1) робота виконана самостійно, на високому науково-теоретичному рівні, відбиває глибокі теоретичні знання і практичні навички випускника, його здатність до професійної діяльності як науковця;

2) оволодів методами науково-дослідної роботи у збиранні і систематизації даних, їх обробки, творчого осмислення, систематично викладу, формулювання висновків, допускає незначні порушення логічності й систематичності викладу;

3) робота має наукову новизну, однак автор не може в достатній мірі проаналізувати літературу і джерела з досліджуваної теми, але сформулював власні пропозиції і практичні рекомендації;

4) з додержанням вимог держстандарту оформив магістерську роботу, але допустив при цьому помилки чи неточності;

5) написав роботу грамотно, українською літературною мовою, допускаючи при цьому поодинокі орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки;

6) на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.

Оцінка «задовільно» (60-73 балів) ставиться, якщо:

1) оволодів навичками науково-дослідної роботи у збиранні і систематизації даних, їх обробки, осмислення, систематично викладу, формулювання висновків, але допускає порушення логічності й систематичності викладу, некритичного ставлення до документів і матеріалів;

3) робота має компілятивний характер, відсутні елементи наукової новизни, нечітко сформульовані або відсутні власні пропозиції і практичні рекомендації;

4) допустив ряд помилок при оформленні роботи та її науково-довідкового апарату з відхиленням від вимог держстандарту;

5) написав роботу українською літературною мовою, але допустив у ній велику кількість русизмів, орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок;

6) на захисті продемонстрував неглибокі знання теми дослідження, не зумів відповісти на окремі запитання членів комісії;

7) до захисту не представив жодної публікації.

Оцінка «незадовільно» (до 60 балів) ставиться в тому випадку, коли студент, допущений до захисту кваліфікаційної роботи, абсолютно в ній не

орієнтується, не може відповісти на жодне запитання членів комісії, або виявиться, що робота є плагіатом.

В роботі допущені такі грубі помилки:

1. Зміст роботи не відповідає плану магістерської роботи або не розкриває тему повністю чи в її основній частині.

2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта.

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.

4. Автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат.

5. Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 2-10 років) з теми дослідження.

6. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відбиває рівня досліджуваності проблеми.

7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

8. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал.

9. Бібліографічний опис джерел у списку використаних джерел наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.

10. Як ілюстраційний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті.

11. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам роботи, виконана неохайно, з помилками.

ЗБЕРІГАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

10.1. Магістерські роботи впродовж тижня після закінчення роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії мають бути здані на п'ятирічне зберігання: у паперовому вигляді – до бібліотеки, в електронному вигляді – до репозитарію випускової кафедри та до бібліотеки Академії.